

Sygn. akt I PZ 39/10

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gersdorf

SSA Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. S.

przeciwko Kopalni Węgla Kamiennego "K." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 stycznia 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 11 sierpnia 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy Wydział IX Pracy w K. wyrokiem z dnia 4 marca 2010 roku oddalił apelację powoda T. S. od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 16 listopada 2009 roku.

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2010 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił wniosek powoda o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie V P .../09, bowiem pełnomocnik powoda z powodu braku staranności złożył wniosek do Sądu Rejonowego oraz mylnie oznaczył sygnaturę sprawy. Te czynności sprawiły, że Sąd Okręgowy odrzucił wniosek jako złożony z

naruszeniem ustawowego terminu 7 dni do jego wniesienia, gdyż do Sądu Okręgowego ten wniosek wpłynął 1 kwietnia 2010 r. Jako podstawę orzeczenia Sąd wskazał art. 328 § 1 k.p.c.

Po uprawomocnieniu się tego postanowienia powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 30 kwietnia 2010 r. wniósł skargę kasacyjną od wyroku z dnia 4 marca 2010 r.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2010 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy w K. odrzucił skargę kasacyjną powoda, podnosząc w motywach swojego orzeczenia, że skoro powód nie złożył wniosku o sporządzenie i doręczenie mu uzasadnienia wyroku to nie może skutecznie wnieść skargi kasacyjnej.

W ocenie tego Sądu przesłanką skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej jest złożenie przez stronę postępowania wniosku do Sądu drugiej instancji o doręczenie wyroku z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.), a termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczyna swój bieg od doręczenia stronie orzeczenia z uzasadnieniem - art. 398⁵ § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 387 § 4 k.p.c., jeżeli uzasadnienie nie zostało sporządzone, a w sprawie została wniesiona skarga kasacyjna lub skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sąd II instancji sporządza uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia w terminie dwóch tygodni od wniesienia skargi. Zdaniem Sądu Okręgowego przepis ten ma zastosowanie tylko wówczas, gdy skargę kasacyjną wnosi podmiot nie będący stroną postępowania (Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich).

Reasumując stwierdził, że na zasadzie art. 398 § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji, bowiem skargi kasacyjnej powoda nie poprzedził skutecznie złożony (w terminie) wniosek o doręczenie odpisu wyroku Sądu II instancji z uzasadnieniem.

Postanowienie to zaskarżył zażaleniem w całości pełnomocnik powoda, zarzucając postanowieniu naruszenie prawa materialnego przez błędne jego zastosowanie, a to art. 10 Konstytucji RP, art. 31 Konstytucji RP i art. 32 ust. 1 tejże Konstytucji w zw. z art. 387 § 4 k.p.c. przez stwierdzenie, że powodowi nie

przysługuje skarga kasacyjna wobec faktu, że nie wniósł o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Wskazując na powyższą podstawę zaskarżenia wniósł o uchylenie oznaczonego wyżej orzeczenia Sądu Okręgowego w K. oraz skierowanie sprawy do tego Sądu, celem nadania biegu postępowaniu ze skargi kasacyjnej.

W uzasadnieniu zażalenia podniósł, że powoływanie się przez Sąd II instancji na wykładnię prawa ograniczającą prawo strony do skargi kasacyjnej jest zaprzeczeniem roli, do jakiej we współczesnych społeczeństwach sądownictwo jest powołane. Tym samym taka interpretacja prawa nie może zasługiwać na aprobatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Argumenty zawarte w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

Stosownie do art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Zgodnie z § 2 tego artykułu - termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka wynosi sześć miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli strona zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem - od chwili doręczenia orzeczenia stronie.

W ocenie Sądu Najwyższego warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej jest doręczenie stronie orzeczenia wraz z uzasadnieniem, które poprzedzone musi być skutecznym uprzednim złożeniem przez stronę skarżącą wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem (art. 387 § 1 i 3 k.p.c.). Czynności te powinny być wykonane z należyłą starannością i dbałością o interes reprezentowanej strony. Podobny pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28.03.2007 r. w sprawie III CSK 66/07 - LEX nr 315345).

Ratio legis takiego stanowiska wynika z konieczności profesjonalnego sporządzenia skargi kasacyjnej, a zachowanie wymogów formalnych skargi kasacyjnej nie jest możliwe bez wcześniejszego zapoznania się z pisemnym uzasadnieniem wyroku sądu II instancji. W przeciwieństwie do apelacji skargę kasacyjną można oprzeć na ściśle określonych przyczynach, stanowiących jej

podstawy. Skarga kasacyjna może opierać się na wymienionych w art. 398³ k.p.c. podstawach. Poprzez ujęcie podstaw skargi kasacyjnej w postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub przepisów postępowania określony został zakres kontroli Sądu Najwyższego przeprowadzanej jedynie z punktu widzenia zgodności zaskarżonego orzeczenia z prawem.

W postanowieniu z dnia 28.04. 2010 r. w sprawie II PK 326/09 (LEX nr 603417) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że spełnienie wymagania przytoczenia podstaw kasacyjnych nie może ograniczyć się do wskazania ustawowo określonej kategorii podstawy skargi, według jej określenia z art. 398³ § 1 k.p.c. Konieczne jest skonkretyzowanie abstrakcyjnie ujętej formuły przepisu w podstawę dotyczącą rozpatrywanej sprawy. Nie można poprzestać na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania, ale konieczne trzeba wskazać, które konkretnie przepisy zostały naruszone; tylko bowiem sprecyzowane zarzuty, stanowią podstawy skargi w danej sprawie będącej przedmiotem postępowania kasacyjnego, którego granice określa art. 398¹³ § 1 k.p.c. Skarżący powinien przytoczyć - oznaczone numerem artykułu (paragrafu, ustępu) ustawy - naruszone przepisy prawa i wyjaśnić, na czym ich naruszenie polega, oraz wykazać, że naruszenie przepisów postępowania mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik powoda sporządził skargę kasacyjną bez zapoznania się z ustaleniami i argumentacją prawną Sądu Okręgowego, gdyż nie złożył w sposób skuteczny i właściwy wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu II instancji i nadesłania mu wyroku z uzasadnieniem. Ten brak profesjonalizmu spowodował odrzucenie skargi kasacyjnej.

Przepis art. 387 § 4 k.p.c., normujący sporządzenie przez sąd z urzędu uzasadnienia orzeczenia w sprawie, w której wniesiono skargę kasacyjną lub skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, został dodany ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. Wykładni tego przepisu należy dokonywać w kontekście art. 387 § 3 k.p.c. oraz art. 398⁵ § 1 k.p.c. Z tego ostatniego przepisu wynika, iż termin na wniesienie skargi kasacyjnej rozpoczyna swój bieg od doręczenia stronie orzeczenia z uzasadnieniem. Zatem przesłanką skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej jest złożenie przez stronę postępowania

wniosku do sądu drugiej instancji o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Strona postępowania nie może bowiem złożyć skargi kasacyjnej nie dysponując wyrokiem wraz z uzasadnieniem.

Z tego względu przepis art. 387 § 4 k.p.c. należy odczytywać wyłącznie w ten sposób, że znajduje on zastosowanie w tych sprawach, w których skargę kasacyjną wnosi Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich (podobnie: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29.10.2007r. w sprawie II PZ 45/07 - OSNP 2009/1-2/14).

Mając na względzie brak staranności pełnomocnika powoda w złożeniu w sposób prawidłowy wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach, a także wykładnię przedstawionych wyżej przepisów - nie można podzielić sugestii zawartej w zażaleniu, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 10 Konstytucji RP, art. 31 Konstytucji RP i art. 32 ust. 1 tejże Konstytucji w zw. z art. 387 § 4 k.p.c. przez stwierdzenie, że powodowi nie przysługuje skarga kasacyjna z uwagi na fakt, że nie wniósł wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Zgodnie z art. 10 Konstytucji ustroj RP opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej. Atrybutem władzy sądowniczej jest kompetencja do sprawowania wymiaru sprawiedliwości w celu realizacji przysługującego każdemu podmiotowego prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP). W ocenie Sądu Najwyższego w realiach niniejszej sprawy nie doszło do ograniczenia prawa do sądu.

Po ogłoszeniu wyroku przewodniczący informuje szczegółowo stronę o możliwości i sposobie zaskarżenia wyroku w drodze skargi kasacyjnej. Nie ma takiej potrzeby odnośnie do radców prawnych lub adwokatów, gdyż ci prawnicy, jak można by oczekiwać, znają doskonale przepisy regulujące te kwestie. Każda strona lub pełnomocnik strony, który złoży wniosek o nadesłanie wyroku z uzasadnieniem może później wnieść skargę kasacyjną jeżeli sprawa podlega zaskarżeniu taką skargą. Prawo do wniesienia skargi kasacyjnej nie doznaje więc ograniczeń, o których pisze pełnomocnik powoda w zażaleniu.

Nie sposób stwierdzić, że na skutek działań Sądu Okręgowego w K. doszło do ograniczenia wolności osobistej powoda lub jego pełnomocnika, o której stanowi - przywołany w zażaleniu art. 31 Konstytucji RP, albo - do naruszenia równego traktowania, czy dyskryminacji, wymienionych w art. 32 Konstytucji.

Ponadto należy wskazać, że strona, która uchybiła terminowi do zażądania orzeczenia z uzasadnieniem bez swojej winy, może na ogólnych zasadach zabiegać o przywrócenie terminu (art. 168 i następne k.p.c.). W niniejszej sprawie pełnomocnik powoda nie skorzystał z tej możliwości.

Wprawdzie ogólna reguła dotycząca możliwości wniesienia skargi kasacyjnej dopiero po zapoznaniu się z pisemnym uzasadnieniem wyroku sądu nie odnosi się do Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich, ale wynika to ze szczególnej roli, jaką osoby te pełnią w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, działając w uzasadnionych przypadkach nie tylko w interesie państwa, ale także w istotnych sprawach społecznych lub poszczególnych obywateli. Powód, ani jego pełnomocnik nie zwracali się do tych osób z wnioskiem o wniesienie skargi kasacyjnej na rzecz powoda.

Brak należytej staranności oraz niewykorzystanie istniejących możliwości prawnych nie może być więc utożsamiane z ograniczeniem prawa do sądu, naruszeniem wolności osobistej, czy nierównym traktowaniem.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako niezasadne (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394 § 3 k.p.c.).